

**KGORO YA THUTO YA GAUTENG
DITLHAHLOBO TŠA MAREMATLOU**

**POSSIBLE ANSWERS FOR : SEPEDI LELEME LA TLALELETŠO
MAEMO A MAGARENG
(Lephephe la Boraro)**

**KAROLO YA A: TAODIŠO.
KAROLO YA B: DINGWALWANA TŠE DIKOPANA.
KAROLO YA C: DINGWALWANA TŠE DIKOPANA KUDU.**

**KAROLO YA A
TAODIŠO**

POTŠIŠO 1

TAODIŠO: (Letlakala le tee) [40]

(a) Diteng: [10]

- Molekwa a tšweletše dikgopolo tša go ba le maatlakgogedi.
- Dikgopolo e be tše di kgahlišago tša maleba.
- Di laetše boikgopolelo bja molekwa.

Meputso e tla abja ka mokgwa wo:

* Gabotsebotse – ditaba di beilwe ka tsela ya maleba. (8–10)

* Gabotse – go šomišitšwe tshwantšhokgopolo. (7–8)

* O lekile – go bea taba ka mokgwa wa go se kgahliše. (5–6)

* Sa koša ke lerole – ga go kwagale seo go bolelwago ka sona. (2–3)

* Dikgopolo di hlakahlakane, tlotlontšu e a fokola (0–1)

(b) Polelo [10]

- Polelo ya go ba le maatlakgogedi (9–10)
- Tlotlontšu ya maleba ga se e šomišwe ka botlalo (7–8)
- Diphošo tša go bonala tša polelo mo le mola. (5–6)
- Polelo e tletše semmotwana (3–4)
- Polelo ya go se kwagale (0–1)

(c) Mongwalelo

[10]

Dinyakwa tša mongwalelo e lego tšhomišo ya maswaodikga ya maleba, tatelano ya dikgopolo ya maleba, le tšhomišo le tatelano ya mafoko ya maleba.

- Di tloga di tšweleditšwe gabotsebotse (9 – 10)
- Tšweletšo ya dinyakwa e lekilwa le ge go bile le diphošwana. (7 – 8)
- Go bile le diphošo tše di tlogago di bonagala go tše dingwe tša dinyakwa tša mongwalelo. (5 – 6)
- Tšweletšo ya dinyakwa ga e mo gohle, o a e wela (4 – 5)
- O šitilwe go tšweletša dinyakwa tša mongwalelo. (3 – 2)

(d) Tlhamego

- Hlogo e be gona (2)
 - Matseno a maleba (2)
 - Mmele wa go ba le ditemana (2)
 - Mafelelo a mabotse (2)
 - Botelele bjo bo filwego (2)
- [10]**

KAROLO YA B**POTŠIŠO 2**

2.1 PAPTŠO (THEKIŠO YA NGWAKO):

[20]

a) Diteng

[6]

- Morekiši a rekiše ngwako.
- Dilo ka moka di lego mo ngwakong di tšweletšwe.
- Thekišo e ngwalwa ka lebaka le le tlogo.

Meputso e tla abja ka mokgwa wo:

[8]

- Gabotsebotse – ditaba di beilwe gabotse. (5-6)
- Gabotse – diphošwana tše di bonalago. (4-5)
- O lekile – ditaba ga di kgahliše. (3-4)
- Sa koša ke lerole – ditaba di hlakahlakane. (0-2)

b) Polelo le mongwalelo:

[8]

- Polelo ke yeo e goketšago bareki. (7-8)
- Kgetho le tšhomišo ya mantšu ye e felago e laetša diphošwana. (6-7)
- Polelo ya go ba le diphošwana. (4-5)
- Polelo ga e kwagale gantši. (3-4)
- O timeditše babadi, ga go kwagale gore o reng. (0-1)

- c) **Tlhamego le peakanyo:** [6]
- Hlogo. (1)
 - Lefelo le ngwako o lego go lona. (1)
 - Letšatšikgwedi le nako yeo batho ba ka tlogo go o bona. (2)
 - Nomoro ya motato ya morekiši wa ngwako. (2)

2.2 BARUTWANA BA NGWALE LENGWALO LA SEMMUŠO: [20]

- a) **Tlhamego le peakanyo:** [6]

Kabo ya meputso e tla ba ka tsela ye:

- Aterese tše pedi, ya mongwadi le ya mongwalelwa. (2)
- Maina a dikgwedi a sothofatšwe. (1)
- Ditumedišo tša go laetša tlhompho, mohlala, Mohlomphegi. (2)
- Mmele wa go ba le ditemana. (1)
- Bofelo e be bja tlhompho, leina le sefane. (1)

- b) **Diteng:** [8]

Meputso e tla abja ka mokgwa wo:

- Go be le hlogo ya taba. (2)
- Molaetša wa lengwalo e be wo mokopana. (3)
- Barutwana ba se dikadike bo bolela taba. (3)

- c) **Polelo le mongwalelo:** [6]

- Tšhomišo ye botse ya polelo. (5-6)
- Polelo ya go ba le diphošwana. (4-5)
- Polelo ga e kwagale gabotse. (3-4)
- Polelo semmotwana. (1-2)
- Polelo ga e amogelege, dikgopolo di hlakahlakane. (0-1)

2.3 POLELO: [20]

- (a) **Diteng:** [7]

Dikgopolo di be mabapi le polelo ya moletlo

Meputso e tla abja ka tsela ye:

- Gabotsebotse- ditaba di beilwe gabotse. (6-7)
- Gabotse- diphošwana tše di bonalago. (5-6)
- Olekile – ditaba ga di kgahliše. (4-5)
- Sa koša de lerole – ditaba di hlakahlakane. (3-4)
- O bethile fase – ditaba ga di kwagale gabotse. (0-2)

- (b) Polelo le mongwalelo: [7]
- Polelo ya go ba le kgetho ye botse ya mantšu (6-7)
 - Tšhomišo ya mantšu a maleba e a rothela (4-5)
 - Polelo e na le diphošo tša go bona la (2-3)
 - Polelo ga e kwagale (0-1)
- (c) Tlhamego le peakanyo: [6]
- Hlogo – moletlo wa dikapešo (2)
 - Matseno – ditumedišo tša maleba. (2)
 - Mafelelo – mantšu a tšhušumetšo go baithuti ba bangwe. (2)

KAROLO YA C

POTŠIŠO 3

3.1 LENANEOTHERO: [20]

(a) Tlhamego le peakanyo: [4]

- Hlogo: Mathatha a dinamelwa.
- Lefelo: Wozanibone High School.
- Nako: Iri ya bošupa mesong.
- Letšatšikgwedi: 24 Aporele 2003

(b) Diteng

Lenaneothero le tšweletše dintlha tše di latelago, efela baithuti ba ingwalele maina a bona.

- Moswara marapo. (1)
- Pulo ya kopano ka thapelo. (1)
- Kamogelo ya maloko. (1)
- Polelo ka modulasetulo. (1)
- Maloko a a lego gona le ao a sego gona. (1)
- Tabataba. (2)
- Kopano e tla tswalelwe ke Mokupu. (1)
- (2)

(c) Polelo le mongwalelo:

- Gabotsebotse – go ngwalwa mantšu ka tsela ya maleba. (6-7)
- Gabotse – tšhomišo ye botse ya maswaodikga. (5-6)
- O lekile – diphošo tša polelo tše di bonalago. (4-5)
- O paletšwe – ga gona polelo ya maleba. (0-1)

3.2 MEMORANTAMO: (Mathata a pitlagano)

MOHLALA WA MEMORANTAMO:

<p>-O tšwa go:</p> <p>-Letšatši:</p> <p>- Tabataba:</p> <p>-Matseno:</p>

(a) Diteng:	[7]
• Swaya karolo yeo e lego diteng go ya ka dintlha tše di nyakegago. • Memo o rwale molaetša wa bohlokwa e lego mathata a pitlagano.	
(b) Tlhamego le peakanyo:	[6]
• O tšwa go: (2) • O ya go: (1) • Letšatšikgwedi: (1) • Nomoro ya tšhupetšo / faele: (1) • Mongwaledi / Modulasetulo: (1)	
(c) Polelo le mongwalelo:	[7]
• Dintlha di nomorwe. • Meputso e tla abja ka tsela ye:	
• Gabotsebotse – ditaba di begilwe ka tshwanelo. (6-7) • Gabotse – polelo ya go hloka diphošwana. (4-5) • O lekile – polelo e na le diphošwana. (2-3) • O paletšwe – dikgopolo ga di kwagale. (0-1)	

3.3 KARATA YA TSEBIŠO: (poster)

(a) Tihamego le peakanyo:

- Mmino! Mmino! Mmino! (Mantšu ao a ka tanyago šedi).
- Mohuta wa mmino.
- Schlopha / dihlopha.
- Letšatši.
- Lefelo.
- Nako.
- Tefo.
- Moletlo o thekgwa ke bomang? (sponsors)
- Tebelelego ya karata.
- Ge o nyaka go tseba dintlha ka botlalo, e kopanye le mang?

10x1

(b) Diteng:

- Batho ba pele ba lekgolo ba ba tlilego ka nako, ba tlo hwetša Dibapalammino (CD) tša mphiwafela.
 - Moaparo wa moletlo. (1)
 - Bahlomphegi: (karolo ya bona). (1)
 - Lefelo leo le tšea batho ba bakae? (1)
 - Dijo le dino di tlo rekišwa. (1)
 - Dithekethe ga di rekišwe mojako. (1)
- [5]**

(c) Polelo le mongwalelo:

- Polelo ya go ba le matlakgogedi (4-5)
 - Gabotsebotse – go ngwala mantšu ka nepo. (3-4)
 - Gabotse – polelo ye e lokilego. (3-3)
 - O lekile – diphošo ke tše ntši. (2-3)
 - O paletšwe – dikgopolo di hlakahlakane. (0-1)
- [5]**